

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Una vegada més, Madrid ens ha passat davant. La sala d'exposicions de la Fundació La Caixa (carrer Serrano, 60, 28001, Madrid) presenta una mostra retrospectiva de l'obra de Piero Manzoni, un artista italià prematurament desaparegut. Va

morir als trenta-quatre anys, en plena febre creadora.

Piero Manzoni és l'artífex de la famosa sèrie *Merde d'artiste*, un conjunt de 90 pots de llauna que contenen deposicions de l'autor, envasades, numerades i firmades. Si no s'entén, si s'ignora de què va, es diria que es tracta de conserves enllaunades, com les que es poden veure i adquirir en qualsevol supermercat. Però no... A l'exposició de Madrid s'hi exhibeixen uns quants pots de *Merde d'artiste* pertanyents a la Col·lecció Nanda Vigo, de Milà. Són peces valuoses que, segons ens informa Suzanne Pagé, autora de la crítica que apareix al butlletí informatiu *Panorama*, de la Fundació La Caixa, han estat venudes a preu d'or. Es comprèn, aleshores, l'afirmació de Victoria Combalía, una altra crítica d'art que també s'ocupa dels pots de Manzoni i escriu (en l'esmentat butlletí): "... com és natural, ningú no ha obert fins ara una d'aquestes llaunes, no fos cas que es desintegressin."

I tant! Val més deixar-ho tal com està. A més de la des-

Anem endarrerits

integració, es podrien produir altres situacions molt desagradables. És una qüestió delicada, relliscosa, que capgira una colla d'idees preconcebudes. Per exemple, en el cas de témer una possible falsificació ¿a quins experts caldria recórrer? ¿A crítics d'art? ¿A inspectors sanitaris? ¿A especialistes en coprologia?

Piero Manzoni es proposava inquietar, provocar i, en resum, sumir-nos en reflexions més o menys profundes. Jo, de primera intenció, m'imagino que Manzoni, a l'època en la qual va crear i omplir els 90 pots, devia tenir l'obsessió o la por d'una crisi d'estrenyiment que pogués disminuir la seva capacitat productora. Al capdavall, ell com tothom —i especialment els artistes— devia estar condicionat pels pressupostos.

Sigui com sigui, Piero Manzoni va deixar les coses molt difícils per als artistes que, després d'ell, s'han proposat de continuar avançant. Va mostrar una veritable genialitat quan, en una de les seves exposicions, firmava damunt del cos dels espectadors que ho sol·licitaven i els lliurava una certificació d'autenticitat. En

una altra mostra, Manzoni va instal·lar-hi un pedestal i convidava els visitants a pujar-hi, tot assegurant-los que, per aquest simple fet, es convertien en una obra d'art.

Suzanne Pagé, en el mateix butlletí que he esmentat, diu textualment: "A partir de 1951, es pot adquirir l'alè de l'artista amb les *Alenades d'artista*, escultura pneumàtica que té un diàmetre de 80 cm, inflada per Manzoni i segellada i lacrada sobre una base de fusta. Representa, en aquest artista, la primera utilització del cos com a obra d'art." Es veu que sí, que Manzoni feia el que volia amb el seu cos.

La mostra retrospectiva de Piero Manzoni, abans que a Madrid, ha estat exhibida al Herning Kunstmuseum de Dinamarca i després serà portada al Castello di Rivoli de Torí. ¿La podrem veure algun dia a Barcelona? És una possibilitat temible i desitjable alhora, però més aviat temible. Ens podria fer adonar, de cop i volta, que som anti-quats, carrosses, passats de moda i, per torna, carregats de pretensions.

Pere Calders